

Parallelsessie Beraad en Advies 5 oktober 2023

Lokale klimaatadaptatie strategie

Samenvattend verslag

Aanwezigen

Voorzitter:	de heer de heer A. Boutachkourt
Griffie:	de heer A. Boutachkourt
Fracties:	Stadsbelang-Democraten Gorinchem-CDA-PvdA-VVD-D66-SP-ChristenUnie/SGP-Gorcum Actief
Portefeuillehouder:	de heer M. de Boer
Ambtelijk:	mevrouw B. van Doorn
Notulen:	notulistenbureau Leeuwenburgh-Vendrig

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom.

Lokale klimaatadaptatie strategie

Het weer verandert en wordt steeds extremer. Als gemeente hebben we een opgave om onze fysieke leefomgeving hierop aan te passen, oftewel klimaatadaptatie. Onder dit thema vallen de thema's hitte, regenwateroverlast, overstromingen, droogte, bodemdaling en biodiversiteit. Samen met interne en externe partners is een strategie opgesteld om aan de opgave klimaatadaptatie te werken. De klimaatadaptatiestrategie beschrijft hoe we Gorinchem weerbaar kunnen maken tegen klimaatverandering en zet daarmee de koers voor een klimaatbestendig Gorinchem in 2050. Daarnaast zet het beleid aan tot actie. De strategie presenteert een actieagenda bestaande uit 5 pijlers. Elke pijler bevat acties en concrete projecten waar we de komende jaren directe mee aan de slag kunnen in Gorinchem.

De voorzitter stelt vast dat de wethouder geen behoefte heeft aan het geven van een inleidende toelichting en geeft het woord aan de aanwezige raadsleden.

Mevrouw Hamann meent dat men trots kan zijn op de stukken die voorliggen. Gorcum Actief staat een blauwgroen programma voor. De klimaatverandering is ingrijpend en gekozen wordt voor de optimistische aanpak. Gebiedsgericht werken en maatwerk bieden binnen de mogelijkheden en middelen. Samenwerken met partners en particulieren. Deze integraliteit moet in alle beleidsstukken terug te vinden zijn. Deze strategie tot 2027 is erg concreet en een goede start richting een klimaatbestendig 2050. Het is nogal wat. We zitten middenin de klimaatverandering. GA wil echt gaan beginnen en is blij met de vergroening van de stad voor de biodiversiteit. Gekozen moet worden voor een goede variatie. Verwezen wordt naar de natuurvisie. De helft van de oppervlakte van de stad is niet publieke ruimte, maar de gemeente kan daar toch van invloed zijn. GA is voorstander van een gezamenlijke aanpak met bedrijven en inwoners en mevrouw Hamann wijst op mogelijke subsidies van Rijk en Provincie en samenwerking met het Waterschap. Wellicht kan de initiatiefmakelaar hier een rol in spelen. Zij is gecharmeerd van de meekoppelkansen. Zij noemt de Woelsewaard en het erfgoed van de vestingwerken als voorbeeld. De binnenstad vraagt speciale aandacht omdat deze volgebouwd is. Zij zou meer pleinen met bomen en bankjes in de stad terug willen zien en noemt in dit kader de Groenmarkt. Ook wil zij graag meer water in de stad. Er is veel te doen en er is geen tijd te verliezen. Het voorstel kan geagendeerd worden als hamerstuk.

De heer Kuijten vindt het een prachtig stuk en omarmt dit. Alleen zou het allemaal wat sneller moeten gaan. De klimaatverandering komt snel op ons af. Hij verwijst naar de

actieagenda waar het verminderen van het parkeren op de Groenmarkt is genoemd. Hij hecht in dit kader veel belang aan participatie. Dat moet uitgewerkt worden voordat er een stelling over opgeschreven wordt, anders zou hij dit willen schrappen. Het CDA denkt ook aan waterdoorlatende verhardingen in de hele stad. Spreker mist een project met het Waterschap inzake hemelwaterafvoer, ontkoppeling bij bestaande woningen. Hij vraagt of daar een budget voor is en of daarover gesproken wordt met het Waterschap. Dit zou opgepakt moeten worden. Het CDA denkt ook aan schaduwroutes van plekken waar kwetsbare mensen wonen naar voorzieningen. Wellicht dient het CDA hiervoor een motie in. Er is verschillende keren gevraagd naar het vergroenen van tuinen; dit zou toegevoegd moeten worden aan deze nota. Ook verwijst hij naar de vragen die in augustus 2022 door de CDA zijn gesteld. Er moet samengewerkt worden in de klimaatadaptatie en innovatieve zaken moeten toegevoegd worden. Als voorbeeld noemt hij het opvangen van regenwater bij nieuwbouwwoningen. Hij mist dit soort zaken in de nota.

De heer Krol vraagt naar aanleiding van de opmerking over het indienen van een motie waar aan gedacht wordt.

De heer Kuijten antwoordt dat gedacht wordt aan bijvoorbeeld een schaduwroute van de Schutse naar het Piazza Centrum.

De heer Van Willigen bedankt voor het betoog van mevrouw Hamann; zij noemde veel zaken die hij ook had willen noemen. Hij sluit zich aan bij de vraag inzake bankjes in de stad. Democraten Gorinchem is positief over het voorstel. De gemeente is er al enige jaren mee bezig en het wordt doorontwikkeld. Het is een herkenbaar stuk. Enkele aandachtspunten: er is iets met het klimaat aan de hand en er wordt adaptief mee omgegaan. Men wordt verrast door weersomstandigheden die extremer worden. Leidt dat ook tot een bezinning op mogelijke verrassingen in Gorinchem? Maar 54% van het gebied kan de gemeente gebruiken, voor het overige is de gemeente afhankelijk van andere partijen. Hoe denkt de wethouder deze mee te krijgen in het beleid?

De heer Oostrum zegt dat klimaatadaptatie hard nodig is. Het wordt warmer en de stad moet worden aangepast in dit kader. Wat is de consequentie van het vaststellen van dit beleid? Het beleid is prima maar we moeten vooral aan het werk samen met andere partijen, bedrijven en inwoners. Ook op wijkniveau moet de gemeente de inwoners stimuleren. Hij noemt in dit kader groene daken en velden en niet te vaak maaien. Hij sluit zich aan bij de pleidooien die al gehouden zijn. De stad moet verkoeld worden met groen. Spreker pleit voor groene linten door de hele stad met planten en bomen. Het voorstel kan geagendeerd worden als hamerstuk.

De heer Roeland is ook aangenaam verrast door het pleidooi van mevrouw Hamann en anderen. StadsBelang kan zich hier ook in vinden. Op de projectenkaart ziet hij maatregelen bij nieuwbouw. De participatie moet ook veel aandacht krijgen; de inwoners kunnen hieraan in belangrijke mate bijdragen. De inwoners moeten dan ook nadrukkelijk benaderd worden.

Mevrouw Van 't Westende vindt dat er een duidelijke strategie ligt, een uitdaging die ons allen aangaat. Zij roept de wethouder op om te kijken hoe de burgers hierbij betrokken kunnen worden. De VVD stemt in het met voorstel.

De heer Van Houwelingen sluit zich aan bij alle positieve woorden die hij heeft gehoord. Het is een goed inhoudelijk voorstel. Hij heeft wel enkele aandachtspunten en verwijst naar de vragen die mevrouw Stevens heeft gesteld met betrekking tot kwekers van planten met het keurmerk *On the way planetproof*. Hij vraagt het aspect maatschappelijk verantwoord ondernemen mee te nemen bij de aanbesteding. Hij schetst een ervaring in zijn woonsituatie toen de regenwaterafvoer ontkoppeld werd en het wassen van auto's nog toegestaan werd. In de gemeente Maasdriel wordt hiervoor een richtlijn gehanteerd. Hij sluit zich in dit kader aan bij de opmerking van de heer Kuijten over een koppeling met het Waterschap. Dit biedt veel mogelijkheden.

Het voorstel kan geagendeerd worden als hamerstuk.

De heer Le Noble bedankt voor de goede presentaties in de I&O en het enthousiasme van de wethouder en de ambtenaren. Er is hard aan gewerkt. Hij is over het algemeen positief over het voorstel. Enige zorg heeft hij wel; gesproken wordt over een inspanningsverplichting en hij zou het liefst een resultaatverplichting zien. Vermeld is dat er geen risico's zijn maar een risico is dat er te weinig resultaat kan zijn. De middelen zijn beperkt en de gemeente doet wat mogelijk is maar de vraag is of de gemeente ook doet wat er gedaan moet worden. Spreker zou liever extra budget beschikbaar stellen. Desgevraagd zegt hij wat hij mist in het voorstel. Hij zou graag bloemenlinten zien in de gemeente en hij verwijst naar de schaduwroutes die genoemd zijn. In dit kader noemt hij het Lindelaantje en vraagt of hiervoor nog mogelijkheden zijn. Hij zou graag ruimte zien voor het realiseren van extra initiatieven vanuit de raad en inwoners. Hij roept iedereen op om oog te hebben voor goede initiatieven.

De heer Krol vindt het een prachtig document, richtinggevend en hoopgevend. Het is wel een ingewikkeld probleem. Als gepleit wordt voor bomen dan kan het feit dat zij veel water nodig hebben een oplossing zijn maar ook een bedreiging. Het is prima om meekoppelkansen te gebruiken. Belangrijk is ook dat een communicatieplan wordt opgesteld. Spreker is ook blij met de realiteitszin; niet alles kan tegelijk opgepakt worden. Er zijn wel veel goede ideeën, er zou een plek aangegeven moeten worden waar die gedropt kunnen worden. De uitdaging is om het beleid praktisch te maken, aan de slag ermee. Het voorstel kan geagendeerd worden als hamerstuk.

Wethouder De Boer bedankt voor de vele mooie woorden die hij zal doorgeven aan de ambtelijke organisatie. Er is een goede analyse gemaakt van de opgave in dit kader. Hij verwijst naar de I&O-sessie. Het klimaat blijft in beweging waardoor er geen concrete routekaart gemaakt kan worden. Gekeken is wat er op korte termijn nodig is in Gorinchem. Hij vraagt vooral naar het grote plaatje te blijven kijken. Het is een bewuste keus om samen met partners een risicomatrix op te stellen om de juiste impact te realiseren. De weersextremen komen op ons af. De situatie in Zuid Limburg destijds was een wake up call. Diverse regio's onderzoeken de gevolgen van weersextremen. Vanuit de Regionale Adaptatie Strategie zijn ook analyses gemaakt van de bedreigingen in onze regio. De wethouder zegt dat de middelen niet oneindig zijn. Er is nu een pakket van maatregelen en financiering waarmee we aan de slag kunnen. Er is geen ruimte om veel meer te doen op dit moment. Met de communicatie wordt wel ingezet op het stimuleren van anderen om maatregelen te treffen. De resultaatverplichting is de volgende stap, borging in het ruimtelijk beleid. Hij noemt de Omgevingswet. In omgevingsplannen kunnen ook zaken geborgd en afgedwongen worden. Er wordt gewerkt aan concrete plannen zoals speeltuinen die vergroend worden. Steeds wordt naar koppelingsmogelijkheden gekeken. Verschillende partijen hebben aangegeven dat dit samen met de stad vormgegeven moet worden. Vanuit het ruimtelijk beleid heeft de gemeente ook invloed bij herstructurering. In de I&O zijn veel voorbeelden genoemd, o.a. over grasmaaien en in dat kader is ook communicatie belangrijk.

Mevrouw Hamann doet in dit kader de suggestie om bordjes te plaatsen waarop aangegeven wordt om welke reden er niet regelmatig gemaaid wordt.

Wethouder De Boer vervolgt zijn reactie. Suggesties worden meegenomen. Groene linten en schaduwrijke verbindingen zijn genoemd; hij verwijst naar de natuurvisie waarin ook aandacht zal worden besteed aan de klimaatadaptatie. Goede verbindingen tussen stad en platteland worden in regionaal verband besproken, een groenblauwe dooradering van het landelijk gebied. Er wordt ook steeds gezocht naar financiering van Rijk en Provincie, Impulsgelden en de koppeling met het GRP. Daarnaast biedt de reserve duurzaamheid nog mogelijkheden.

De heer Roeland noemt ter bevordering van schaduwrijke plekken de mogelijkheid om

met Hartje Gorkum afspraken te maken over het aanbrengen van schaduwdoeken als men kerstverlichting gaat aanbrengen.

Wethouder De Boer zegt naar aanleiding van de verschillende suggesties en voorbeelden dat die in de uitwerking aan de orde komen. Het plan geeft aan waar die gezocht kunnen worden.

De heer Van Willigen merkt op dat de concrete aanpak in het eerste kwartaal 2024 gereed is. Kan deze voor juni 2024 aan de raad worden voorgelegd met het oog op de Perspectiefnota?

Wethouder De Boer zegt dat deze strategie eerst vastgesteld moet worden en de uitwerking is aan het college. Als er extra financiële middelen nodig zijn dan zal dit aan de raad voorgelegd worden. Desgevraagd zegt hij dat richting de Perspectiefnota alles wat bekend is meegenomen wordt. Het is belangrijk om de beschikbare middelen efficiënt in te zetten. Met meer geld kan er meer gedaan worden maar dit is een project van de lange adem.

De heer Roeland begrijpt dat het Rijk 1/3 van de middelen bijdraagt en vraagt of er een limiet aan gekoppeld is.

Wethouder De Boer bevestigt dit. De Regio AV kan aanspraak maken op € 2,5 mln. en ook het Waterschap maakt hier aanspraak op. Voor Gorinchem gaat het om ongeveer € 300.000. Daar wordt 2/3 tegenover gezet, onder andere vanuit het GRP voor wateropvang. In het actieprogramma is een tijdspad voor verschillende jaren voorzien en we moeten het doen met de middelen die we nu hebben. Borging wordt geboden via de natuurvisie en de omgevingsvisie uit bestaande middelen. Als er grote projecten uit voortkomen moet het college naar de raad voor financiering. De wethouder zegt niet toe dat voor de Perspectiefnota er een financieel plaatje ligt voor deze onderdelen.

De heer Kuijten verwijst naar zijn vraag over het parkeren op de Groenmarkt. Hij wil dat schrappen omdat hij de participatie met de binnenstad en de middenstand mist. Het voorstel kan wat hem betreft dan ook geen hamerstuk zijn. Hij heeft ook niets gehoord over samenwerking met het Waterschap over het ontharden en over creatief samenwerken met partners in de stad.

Wethouder De Boer zegt dat hij op hoofdlijnen heeft gereageerd. Met betrekking tot de Groenmarkt licht hij toe dat het aannemen van deze strategie niet het besluit inhoudt de parkeerplaatsen op de Groenmarkt weg te halen. Hij verwijst naar de ambitie om het straatparkeren te verplaatsen naar garages die de raad via de vaststelling van de mobiliteitsvisie heeft onderschreven.

De heer Kuijten vraagt het anders te omschrijven dan wel te schrappen.

De heer Krol zegt verbaasd te zijn over de inbreng van de heer Kuijten; hij meent dat detailvragen over het actieplan niet aan de orde zijn.

De heer Kuijten zegt dat met de implementatie van de Omgevingswet de gemeente gebonden is aan veel participatie.

Mevrouw Hamann wijst op het feit dat dit plan voorziet in veel participatie en samenwerking met anderen.

Wethouder de Boer zegt geen noodzaak te zien om de tekst aan te passen. De tekst in het actieplan is in lijn met de vastgestelde mobiliteitsvisie.

Naar aanleiding van de vraag over het Waterschap zegt hij dat er altijd samengewerkt wordt met Waterschappen. Er is ook een zorgplicht voor hemelwaterafvoer. Aanpassingen

aan het riool zijn nodig om die stappen te maken. Dat is een proces van vele jaren. Gezocht wordt naar de sponswerking van de stad in samenwerking met het Waterschap.

De voorzitter inventariseert of het voorstel geagendeerd moet worden als hamerstuk of bespreekstuk.

De heer Kuijten zegt dit met zijn fractie te willen bespreken en vraagt agendering als bespreekstuk.

De heer Le Noble sluit zich hierbij aan en de andere fracties vragen agendering als hamerstuk.

De voorzitter stelt voor dat de fracties tot een week voor de raadsvergadering aangeven of zij een amendement of motie willen indienen. Als er geen motie of amendement ingediend wordt, wordt het geagendeerd als hamerstuk. Besluitvorming vindt plaats in de raadsvergadering van 2 november a.s..

Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.